

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

Čuvajte
Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceniku — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 6 septembra 1935
God. VI — Broj 33

Rodendan Nj. Vel. kralja Petra II

Jugoslovenskom Sokolstvu

Braćo i sestre!

Danas slavi Svoj rodendan uzdanica i nada jugoslovenskog naroda, Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II. Današnji rodendan Njegovog Veličanstva Kralja proslavlja ujedno cela država i ceo naš narod kao prvi rodendan posle stupanja na Presto.

Marselska tragedija potresla je dubokim bolom sve Jugoslovane. I u tim najtežim momentima naše narodne žalosti jugoslovenski Sokoli položili su ujedno zavet svome Mladome Kralju, da stope nepokolebljivo uz Presto Prvoga Sokola, Njegovog Veličanstva Kralja Petra II. Karadordevića, čuvajući sveti amanet koji nam je svima ostavio Njegov uzvišeni Roditelj. Na današnji rodendan Njegovog Veličanstva Kralja Petra II Sokolstvo Kraljevine Jugoslavije pred Presto svoga Kralja podnosi osećanja i izraze bezgranične ljubavi prema Kralju i celome Domu svoje narodne Dinastije. Sokoli će stajati uvek uz svoga ljubljenoga Kralja, želeći Mu da s uspehom nastavi rođubivo, državničko i kraljevsko delo Svoga Velikog Oca za dobro jugoslovenskog naroda i Kraljevine Jugoslavije.

Braćo i sestre! Danas, kada su sve naše sokolske misli i želje upućene dobru Njegovog Veličanstva Kralja Petra II, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije poziva vas, da i dalje uvek mislite na osnove našeg jugoslovenskog sokolskog rada, prema kojima jugoslovensko Sokolstvo ima da brani jedinstvo jugoslovenskog naroda i države. Ta jugoslovenska misao prezentovala je nepokolebljivu veru našeg Sokolstva i pre u posle ujedinjenja našeg naroda. S ovim mislima i dubokom verom u veličinu jugoslovenske narodne i državne ideje i s verom u srećnu budućnost našeg Mladog Kralja, jugoslovensko Sokolstvo kliče:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Kralj Petar III!
Neka živi sveti Dom Karadordevića!
Neka živi Jugoslavija i ceo jugoslovenski narod!

Zdravo!

Savez Sokola
Kraljevine Jugoslavije

Čestitka Saveza slovenskog Sokolstva Nj. Vel. Kralju Petru II

Povodom rođendana Njegovog Veličanstva Kralja Petra II, Savez slovenskog Sokolstva uputio je Njegovom Veličanstvu brzjavnu čestitku sledećeg sadržaja:

Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II

B e o g r a d

U ime Saveza slovenskog Sokolstva šaljem Vašem Veličanstvu za rođendan najodanje čestitke s naj-

lepšim željama za dug, zdrav i srećan život na sreću, slavu i čast Jugoslavije i jugoslovenskog naroda, a na ponos svega slovenskog roda.

Ovoj čestitci priključujem najiskrenije sokolske pozdrave.

Zdravo!

Gangl,

prvi zamjenik starešine
Saveza slovenskog Sokolstva

Sokolstvo prema poslednjim dogadajima u našoj državi

Povodom nemilih dogadaja, koji su se odigrali poslednjih nedelja, kada su se dogodili čak i fizički napadaji na članove naše organizacije samo zato što su Sokoli, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, s obzirom na nacionalno političko prevariranje koje je dobio izražaja u jačem isticanju plemenskih tendencija, smatra potrebno da još jednom istakne svoj nepokolebljivi stav u osnovnim pitanjima sokolske ideologije.

Sokolstvo je uvek bilo i uvek će ostati nepolitička i vanpartijska nacionalna organizacija. Slobodoumno i demokratsko, ono ostvaruje svoje težnje, ne tražeći pomoći sa strane i ne vezujući se ni za kakav režim. Snagu za rad i borbu Sokolstvo crpe iz ubedjenja u čistotu i koristnost svojih idealova, imajući pred očima samo dobro celokupnog jugoslovenskog naroda, bez obzira na plemo i veru. Verska i politička uverenja su intimna stvar svakog pojedinca, koja Sokolstvo duboko poštuje i ne meša se u njih.

Uzdignuta čela posmatramo svoj dosadašnji rad i pitamo, ima li ikoga koji može navesti i jedan primer, da se Sokolstvo, kao celina, ikada ogrešilo o te osnovne sokolske principe?

Ali ima jedno pitanje u kome nismo nikada činili kompromise i nećemo ih činiti ni u buduće, a to je pitanje koje sačinjava suštinu naše sokolske ideologije, pitanje koje je osnova našeg sokolskog života. Jugoslovensko i nedeljivost jugoslovenskog naroda i države za nas su najveća sokolska svetinja. A simbol te svetinje je naša jugoslovenska zastava. Samo pod tom zastavom mi živimo i radimo, ona je znamenje svih naših streljjenja. Natrag ne možemo. Stare plemenske zastave bile su simboli naših oslobođilačkih težnji, pod njima smo se borili i ginuli za ostvarenje vekovnih težnji celokupnog našeg naroda, za stvaranje moćne i jedinstvene Jugoslavije.

Snovi su se ostvarili. Pod jugoslovenskom zastavom borićemo se za stvaranje novog, boljeg jugoslovenskog života. Naš sjaj i polet dugujemo velikoj i ujedinjenoj Jugoslaviji; njoj predamo svojim mislima i svojim delima. Od kolevke do groba dužni smo služiti samoj Jugoslaviji i jugoslovenskoj misli. Njene su naše mišice i naša srca, njene su sve naše radosti i ideali, naša težnje i sva naša pregnuća. To traži od nas naša sokolska tradicija, to je amanet onih što padože za otadžbinu. A naše stare plemenske zastave pripadaju našoj svetoj nacionalnoj istoriji.

To je jedini put kojim Sokolstvo može i mora da ide. Tim putem ćemo svesno i smelo, ne obzirajući se ni levo ni desno, ići i dalje.

Sumnjava i kolebanjima nema mesta u našim redovima. Malodušnika među nama nećemo. Njihovo mesto nije tu. Neka izidu sami, ako ih ima. Zbijmo i pročistimo, ako je to potrebno, naše redove. U današnjim prilikama potreban je jedan čvrst oslonac za sve one, koji jugoslovenski misle i osećaju. Sokolstvo, neosporno predstavlja taj moćni oslonac. Ono neće ustupiti ni pred kakvim preprekama, ono se ne plasi nikakvih napada. Muški otvoreno ispovedaćemo i braniti sokolske ideale. Ako je potrebno podnećemo za to i žrtve. Ideali se lako ne ostvaruju, za njih je potrebno i žrtvovati se. Sad je momenat da svaki pokaže svoju unutrašnju jačinu. Svaki neka zna, ma kako mu se činilo da je usamljen, da iza njega stoji moćna organizacija, borbena i čvrsta, koja će umeti da uzmе u zaštitu svoje pripadnike i da izvojuje pobedu svojim idealima.

Ljudi nose svaki pokret. Hrabi i istrajni ljudi su nam danas potrebniji od svoga. U Sokolstvu imamo dosta takvih. Zato složni hajdemosu srčano napred s verom u najlepšu budućnost jugoslovenskog Naroda i Sokolstva! — Ono što je bolje, naprednije i veće mora da pobedi!

Zdravo!

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

Predsednik Saveza bugarskih Junaka, general br. Raško Atanasov, pozdravlja jugoslovensko Sokolstvo i bratsku Jugoslaviju

Braća bugarski Junaci uzvraćaju posetu jugoslovenskom Sokolstvu na pokrajinskem sletu u Subotici

Pevački hor Saveza Junaka prirediće u novembru o. g. turneu po Jugoslaviji

Dne 22 avgusta o. g. primio je predsednik Saveza bugarskih gimnastičkih društava Junak, general br. Raško Atanasov, ministar unutrašnjih dela, u svom kabinetu u Ministarstvu unutrašnjih dela, urednika našeg lista, koji je ovu posetu učinio u pratinju člana uprave Saveza Junaka brata profesora dra Mihaila C. Mineva,

Predsednik bratske junačke organizacije primio je našeg urednika varenđno srdaćno i s najvećom bratskom predusretljivošću. U poduzetu razgovoru, između ostalog, general br. Atanasov izrazio je svoje najveće zadovoljstvo nad sjajnim uspehom prošlog svejunackog sleta u Sofiji, kome je uspehu, uz pretstavnike ostalog slovenskog Sokolstva, toliko mnogo i naročito doprinelo baš tako impozantno učešće bratskog jugoslovenskog Sokolstva. Učešće tolikih hiljada jugoslovenskih Sokola i Sokolica ostavilo je najlepši i najdublji utisak u svoj bugarskoj javnosti i to je učešće ujedno izvanredno snažno i moćno produbilo i učvrstilo prijateljske i bratske veze između dva bratska naroda.

Naglašujući neocenjivo veliku korist stalne i što tešnje uzajamne brat-

ske saradnje naročito između dve veće i bratske organizacije, jugoslovenskog Sokolstva i bugarskih Junaka, ge-

General br. R. Atanasov,
predsednik Saveza bugarskih Junaka

neral brat Atanasov rekao je, da ova saradnja, mudro rukovodena, može da učini ogromnih usluga ideji zблиženja, trajnog prijateljstva i bratstva između dve susedne i bratske zemlje. Interesujući se zatim o sadanju radu jugoslovenskog Sokolstva posle sofijskog sleta, i pošto je bio obavešten, da se, pored ostalog, jugoslovensko Sokolstvo već pada najintenzivnije pripravlja za svoj pokrajinski slet naredne godine o Vidovdanu u Subotici, predsednik Saveza Junaka general brat Atanasov izjavio je, da će bugarski Junaci na sletu u Subotici uzvratiti posetu svojoj jugoslovenskoj braći. Za slet u Subotici vlasti medju bugarskim Junacima najveće interesovanje.

Zatim je brat Atanasov još jednom ponovio svoje udivljenje nad lepotama bratske Jugoslavije i izrazio svoje osobito veliko zadovoljstvo i svoju radost na tako izvanredno srdaćnom, topлом, bratskom prijemu, na koji je posvuda našao prigodom svog prvog poseta bratskoj Jugoslaviji koncem mjeseca juna o. g.

Opratajući se na koncu s našim urednikom, general brat Atanasov rekao je:

»Pozdravite mi naš srdaćni sve bratsko jugoslovensko Sokolstvo, bratski jugoslovenski narod i bratsku Jugoslaviju! Do videnja!«

Naš urednik saznao je nadalje od članova vodstva bugarskih Junaka, da pevački hor Saveza Junaka namerava početak meseča novembra o. g. da poseti Jugoslaviju, gde će, najpre u Beogradu a zatim u ostalim našim većim centrima, prirediti niz koncerata. S. C.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

In memoriam
brata Vilima Pelbaueru

«Sokolski glasnik» doneo je u svome 30. broju od 12. avgusta o. g. vest o smrti brata Vilima Pelbaueru, zasluznog češkoslovačkog sokolskog radnika, dugogodišnjeg načelnika sokolske župe Havličekove, člana uprave ČOS, predstavnika skupine čeških župskih načelnika i intimnog prijatelja pokojnog načelnika ČOS brata dra J. Vanjička.

Brat Pelbauer bio je i sokolski pi-
sac. Najpoznatije njegovog dela je knjiga »Piručka pro župni zkušky vči-
telske«, koju je sokolska župa Havličekova štampala u nekoliko izdanja. Četvrtvo izdanje te knjige preveo je na naš jezik br. V. Bogicević, a izdala ga je Sokolska župa Tuzla 1928. godine pod naslovom »Piručnik za župski prednjačke ispite«. Prvome izdanju prevoda napisao je pokojni brat Pele-
bauer i predgovor. Kratak, jezgovit:

... i neka knjiga postigne svoju svrhu i medu prednjacima Jugoslavenskog sokolskog saveza. Samo neprevidan, ustrajan i požrtvovan rad prednjaka na telesnom i moralnom preporodu — prožet ljubavlju prema narodu i otadžbinu — doveće Sokolstvo krajnjem cilju.

Već 1930. godine izašlo je i II izdanje te knjige na našem jeziku, koja je kasnije marljivim radom i trudom brata V. Bogicevića iz Tuzle narasla u obiman svezak, u poznati »Piručnik«, koji je postigao danas već četvrtu izdanje. Po našoj stručnoj kritici, ova je knjiga s pravom ocenjena kao jedno od najboljih naših sokolskih dela.

Tako je delo brata Pelbaueru doprinelo svoj udio razvoju jugoslovenskog Sokolstva. Zato ovo nekoliko redaka neka bude izraz naše zahvalnosti i pjeteta prema pokojnom bratu Pele-
baueru.

Ing. Kvapil.

60 godišnjica podnačelnika ČOS brata Šmiržaka

Prošlih dana navršio je šezdeset godina života podnačelnik ČOS brat Martin Šmiržak, tehnički voda moravskog Sokolstva i dugogodišnji vredni saradnik pokojnog brata dra Jindre Va-
nička.

Brat Šmiržak već odavna posvetio se telesnom vaspitanju, a osobito se je kao stručnjak prihvatio rada u Sokolstvu, u kome je delovao kao vežbač, takmičar, sudac na takmičenjima, društveni i župski načelnik, dok povremeno članstvo posle smrti podnačelnika

ČOS brata Mahala nije došao na njegovo mesto. Telesnom vaspitanju posvetio se je br. Šmiržak već od svoje mladosti, što je i izabrao za svoj poziv. Na tome polju delovao je kao mlađi učitelj i kasnije kao stručni profesor, a sada je već dugi niš godina nastndoznik telesnog vaspitanja u moravsko-šleskoj pokrajini. Pored sve velike zauzetosti on je nalazio uvek vremena i kao predavač u prednjačkim tečajevima, a još i danas učestvuje u radu pretnjaštva ČOS i na sednicama Vibora, gde se je uvek isticao kao stvaran raspravljač i izvrstan govornik.

Podnačelniku ČOS bratu Šmiržaku čestita 60-godišnjicu života i jugoslovensko Sokolstvo s najlepšim željama.

Razne vesti iz slovenskog Sokolstva

Ovogodišnjim velikim manevrima češkoslovačke vojske u Moravskoj učestvovao je u ime češkoslovačkog Sokolstva i centralnog odbranbenog odbora brat dr. Bukovski, starešina ČOS. — Brat dr. Bukovski održao je dne 19. avgusta o. g. preko češkoslovačkog radia zanimiv govor o povećanju odbranbene snage naroda u slučaju rata.

Takmičenja za prvenstvo ČOS u veslanju održaće se 14. i 15. septembra o. g. u Pragu na Vltavi. Prvi dan takmičiće se na 7800 m, drugi dan 1000 i na 600 m. Ovim takmičenjima učestvovate takmičari iz svih krajeva države. Veslanje medu češkoslovačkim Sokolima za poslednjih nekoliko godina osobito je mnogo razvilo.

Celokupno praska Sokolstvo učestvovaće otkriće spomenika prvom starešini ČOS, bratu dr. Janu Podlipnemu, poznatom i zaslужnom načelniku grada Praga. Spomenik će se podignuti u praskom delu grada Libenj. Pokroviteljstvo nad ovom svečanošću preuzeo je praska opština.

U mestu Sušici, u Šumavi, gde je tako rado boravio pokojni načelnik ČOS br. dr. Jindra Vanjiček, otkriće se spomen-ploča bratu dr. Vanjičeku. Ovoj svečanosti učestvovaće ne samo mesno, već također i Sokolstvo i iz okolnih krajeva, a i nekoga praska sokolskog društva, medu kojima i Praški Sokol, kome je pok. brat dr. Vanjiček bio dugogodišnji načelnik.

Prvostveni odbor Pokrajinskog saveza ruskog Sokolstva u Jugoslaviji izdao je knjižicu pod naslovom »Osnovi ruskog Sokolstva«, koja ukratko sadrži razvoj, ideologiju i organizaciju ruskih sokolskih jedinica. Knjižica ima da posluži kao pomagalo za članstvo.

Zagrebački studenti i hercegovački Sokoli za radenu saradnju

Po prethodnom dogovoru između uprave Sokolske župe Mostar i Studentske radne čete Zagreb, krenuli su studenti - radnici pod vodstvom svoga starešine brata dra Laze Popovića, posle dovršenog rada u Podravini, u Nevesinje da izvrše sporazumno izabrane korisne radove na selu. Na tome putu zadržali su se u Mostaru. Tom prilikom održan je 26. pr. mesece u prostorijama Sokolske župe prvi zajednički sastanak i dogovor starešine i voda ova pokreta. Preteću je brat Čedo Milić, starešina Sokolske župe. Tome sastanku prisustvovao je izaslanik Ministarstva pravosuđe brat Bruno Marčić i izaslanik g. banja Primorske banovine brat ing. A. Stuparević, koji su ovaj sastanak pozdravili veoma toplim i iskrenim rečima, poželivši mu najbolji uspeh.

Sastanak je otvorio brat Čedo Milić, koji je između ostalog rekao: »Više duša radi nego li intelekt, pa ne mogu da prozrem veličinu ovoga sastanka i vašeg dolaska medu nas posle vodstvom dragog brata i prijatelja, saradnika i učitelja dra Lazara (Živio!). Naš kraj nije potreban vaše fizičke snage, nego vaših moralnih snaga, kako bi poput Hristovih apostola uveli svetlo u mračnu današnjicu.«

Br. dr. Laza Popović u svome dogovoru zahvalio se i rekao: »Izdaleka smo došli, po daljinu i dužini prostora, ali se otadžbina ne meri po metrima i kilometrima, već po snazi duhovnoj, napretku i blagostanju. Naš dolazak dokazuje, da još ima ljudi koji prelaze te daljine muški i bez umora. Motiv našeg dolaska je naša unutarnja potreba, ljubav koja nas goni i veže za ovaj kraj, jer smo kroz vaš rad gledali našu braću i duhovne rodake. Mi smo krenuli da prebrodimo tu daljinu, iz ljubavi i misli, iz kojih su se rodila, eto, dela. Došli smo da bi se izbliza pogledala dva blizanca; pokret sokol-

onda će biti izvršena osnovna misao moja i mojih drugova.

Mi se sastajemo što volimo ovu zemlju. (Citrira stih Alekse Šantića »Ostajte ovđje.«) Ako se toga odredimo, opet će doći Turci ili Austrija da nam obese teške sindžere. Mi preko reda idemo radu, a preko rada idemo slobodi. Moram naglasiti, da dolazimo drage volje, bez ičje sile, jer se ne bojimo ničeg i nikog.«

Nakon diskusije o načelnim pitanjima, izabran je uži odbor da donese dnevni red šire konferencije u Nevesinju.

28. avgusta pak održan je u Nevesinju sastanak između zagrebačkih studenata, prestavnika Sokolske župe i društva te prestavnika mnogobrojnih seoskih sokolskih četa. Na tome sastanku prestavnici su se međusobno iscrpno upoznali s osnovnim idejama i metodima svoga rada na budenju i organizovanju jugoslovenskog sela, kao i s dosadanjim rezultatima toga rada, pa su se složili da o svom dogovoru donesu i objave sledeće zaključke.

1) Konstatuje se da između pokreta sokolskih četa na selu, koji je povela i organizovala Sokolska župa Mostar, te pokreta akademskog dobrovoljnog rada na selu, koji je poveo i organizovao prof. univerziteta dr. L.

Popović iz Zagreba, postoji potpuna srodnost, obzirom na to, da ova pokreća smatraju »rad na selu najsvetsiju službu narodu.« (Blaženopočivši Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj.)

2) Dosledno tome, odlučuje se da-je, da će u buduće ova pokreta provoditi uzajammu saradnju u pogledu svoje delatnosti u selu. Da bi tu delatnost praktično omogućili, ova pokreta vršiće u buduće zajednički izbor objekta rada, kako u dohovnom tako i u materijalnom pogledu.

Oba pokreta obavezuju se, da će u buduće, svaki prema svojoj mogućnosti, pribavljati sredstva za izvršenje plana rada zajednički i sporazumno utvrđeno.

3) Ovu saradnju i rad u tome duhu ova pokreta smatraju bitnim uslovom za napredak jugoslovenske nacije, te će svim silama nastojati da se ovaj rad proširi po celoj Jugoslaviji.

4) Oba pokreta smatraju, da je država obavezna svim sredstvima pomagati duhovni i materijalni napredak našega sela te očekuju, da će odgovorni državni činiovi podupirati njihova nastojanja u tome pravcu i žele da u svom radu ujedine i privatnu i javnu odnosnu inicijativu.

kazao je On Sinu Svome: Sine, čuvaj Mi Jugoslaviju! Taj amanet vezao nas je za ličnost Mladog Kralja i On je sveta veza između nas i Njega.

Viteški Kralj Ujedinitelj, noseći taj amanet u Sebi još i za života Svega, htio je da Sin Njegov bude vaspitan u duhu toga amaneta. »Budi Svego! Budi napred!« — bio je izraz želje Njegove, kada Ga je predao u službu Sokolu, da u toj službi nauči biti heroj i uvek napred u svakom poslu, koji će Ga u životu čekati.

Naše Sokolstvo ima da ispunjava s Njime veliki i sveti amanet Blaženopočivšeg Oca Njegovog. Imajući Ga na čelu, Sokolstvo je time dalo svečano obećanje, da će ići putem obeleženim delima Njegovog Oca i Njegovih preduka, a to su dela, koja se u punom smislu poklapaju sa sokolskim zadacima.

Soko ima da stvara zdrav narod. Soko ima da neguje sve vrline u omladini našoj, da seje mir, ljubav, slogu i bratstvo, a poreved svega da razvija rođenjublje, da svako naše delo i svaki naš posao na njemu počiva. Soko ima duhovno da snaži duše i srca naših sinova i kćeri.

Samo kada su ova preim秉stva vladala u našem narodu imali smo svetle trenutke, koji su nam doneli blagorodni plod, čijim se slastima danas nasladujemo, imajući svoju slobodnu i nezavisnu Otadžbinu.

Zato je dužnost svakog Jugoslovena da u Sokolstvu traži i nalazi najveću duhovnu potporu duši svojoj i srcu svome, jer kada to čini najbolje se odužuje velikome amanetu Viteškog Kralja Ujedinitelja.

Tako ćemo dokazati i svoju odanost i privrženost prema Onome, Ko-
ga nam je ostavio, da na čelu s Njime izvršujemo taj amanet. To je Njegovo Veličanstvo Kralj Petar Drugi.

Naša je dužnost da Ga svojim Sokolstvom, svojim sokolskim radom iskreponemo, da se pod Njegovim barjakom, koji ispred nas nosi, kupimo, jer tako ćemo najbolje dati izraza željama svojima na Njegov rodendan.

Naš sokolski rad sadrži najlepše želje, pa neka Ga te naše želje prate celoga veka!

Mi ćemo ih sve sabrati u jednoj sokolskoj reči, a ta je:

Zdravo!

Jovan Udicki,
Sremska Mitrovica.

Na Kraljev rođendan

Sokolski kalendar krupnim slovima beleži 6. septembar.

Taj dan skuplja sve Sokole u njihov sokolski hram, u sokolski dom, da otstope i izvrše službu, kojom će odati čast i poštovanje našem Mladom Kralju Petru Dragom.

Pred dvanaest godina, na današnji dan, radio se kraljevski Prvenac. S bedema grada Beograda objavili su topovi veliku radost narodu jugoslovenskom, jer su objavili produženje Kraljevskog doma Karadordevića u Njegovom rođendanu. Po tradicijama našeg naroda, On dobija ime Svoga slavnoga Dede, Petra Velikoga.

Blaženopočivši Kralj Ujedinitelj od prvoga dana posvetio je veliku brigu vaspitanju Svoga Sina, koji će preuzeti kraljevsku vlast iz Njega. On Ga je očinskom ljubavlju obasipao, pružao Mu detinjske radosti, koje decu oblagorodjuju i oplemenjuju. Viteški Kralj, i sam vaspitan u našom duhu i našim lepim tradicijama, išao je u vaspitanju Svoga Sina, putem Svojih slavnih Predaka. Demokratsko osećanje Svoje prenosio je u dušu i sreću Svoga Naslednika. On neće da se u školi Njegov Sin razlikuje od druge dece. On hoće da se Njegov Sin upozna s prilikama druge Svojih, s kojima se nalazi zajedno u zavodu. Dok uči osnovnu školu vidimo Ga u učiteljem Svojim pred školskom tablom, s kredom u ruci, kako piše po njoj rečenicu: »Jagode su crvene.« Bez sumnje, učitelj ne izostavlja, da kraljevskom Sinu govori o svemu, što može dovesti u vezu s ovom rečenicom i duhovno Ga prenosi u poznavanju života, sposobljavajući Ga, da u zrelo dobu Svome može mudro i odlučno da vrši Svoj kraljevski zadatak.

On je odličan učenik i kao takav daje već unapred dokaz, da će biti dosta jen načinjenog Mu zadatka. Sudba Mu je bila u pomoći da ima i dva brata, da s Njima provodi dnevno vaspitanje i da se već u ranoj Svojoj mladosti ispunjava osećanjima, da Svoj odnos prema Svojoj mladoj braći podešava tako, da u Njemu oseće potporu starijega brata, a i On u Njima da oseti potrebu Svoje dužnosti prema Svojoj mladoj braći, da Im bude pri ruci i pomoći u svakome pogledu.

Crna sudba, koja Ga je zadesila gubitkom dragog Mu Oca, prekaljeva Ga u trpljenju i očeličiću Ga u otporu da taj gubitak naknadni delima, koja će doneti satisfakciju narodu našem za mučeništvo ljubljenog i omiljenog Mu Oca.

On je uskraćen u ljubavi i milovanju očinskog, ali ta nesrećna kob udvostručila je ljubav Majke Kraljice prema deci Svojoj. Uskraćena ljubav očinska biće naknadena materinskom, jer mi znamo iz istorije čovečanstva, da je materinska ljubav odgajivala genije i velikane. Svi veliki ljudi s ponosom su upisivali u zaslužu za veličinu svoju ljubav kojom ih je majka negovala. U toj ljubavi velike su nadene naše i svi izgledi naše najlepše budućnosti.

Ljubavi Kraljice-Majke priključila se i ljubav vaskolikog naroda jugoslovenskog i ona će Mu biti najjača potpora i garancija za uspešan napredak naše mile i drage Otadžbine.

Dom Karadordevića jeste sinteza naše slavne prošlosti, u Njemu je snađa naše sadašnjosti i s Njime gledamo u najlepšu budućnost svoju.

Karadorde počće veliko delo oslobođenja, Kralj Petar ga doče, a Viteški Kralj Ujedinitelj to veliko delo osvršta i posveti ga krvlju Svojom i ostavi Sinu — Prvencu Svome, Sokolu Kralju, da stečeno čuva i drži čvrsto i snažno.

Sesti septembar potseća nas na naš

tuma, pred dvanaest godina, razvio ogrank, koji ima da očuva sve ono, što se s tim grmom raslo i što se razvijalo u prošlosti našoj.

Mi slavimo taj datum, jer u njemu gledamo personifikaciju naše snage, naše slave i sviju naših tekovina, koje nam predstavljaju blagorodni plod toga našeg gorostasnog grma — doma slavnih Karadordevića.

U takvom osećaju stičemo uverenje, da smo bogati, da smo snažni

KRONIKA

Pedesetgodišnjica društva sv. Cirila i Metodija. Ove godine slaveće pedesetgodišnjicu svog zaslužnog rada društvo sv. Cirila i Metodija. Ono je bilo osnovano 1885 god. prigodom hlijadugodišnjice smrti apostola sv. Metodija. Osnivanje ove nacionalne odbrambene i školske organizacije bilo je odgovor na germanizatorsku nastojanja nemackih organizacija »Šulferajna« i »Sidmarke«, koje su u slovenačkim pogranicima pa i u unutrašnjim krajevima osnivali nemačke škole, podizali nemačka preduzeća i kolonizirali nemačka koloniste na imanjima, koja su moralni siromašni slovenački seljaci da prodaju. Na drugoj strani u Primorju radila je na italijanizaciji naše omladine »Lega nacionale«, dok Slovenci, koji su i ekonomski bili slabiji, nisu imali nijedno društvo, koje bi bilo moglo da paralizira taj po naš narod kobil rad tudinskih organizacija. Stoga oko Božića 1885 nekoliko odličnih slovenačkih rodoljuba, među kojima i još danas živući prelat Tomo Župan, današnji senator Ivan Hribar, dr. Vojsjak, notar Luka Svetec, Ivan Murnik i nedavno umrli historičar, travniki župnik Ivan Vrhovnik, pokrenuli su ovu narodno-odbrambenu ustanovu, po uzoru sličnih stranih organizacija i po uzoru češke »Ustrednji matice školske«. I uspeh nije izostao. Odaziv u narodno svesnom pučanstvu bio je golem i već 1887 god. otvara društvo u Trstu prvi dečji vrt. Do godine 1914 osnovalo je i održavalo društvo 56 razreda i 25 dečjih vrtova, podiglo mnogo škola, i nekoliko velikih palata u Trstu, Gorici, Mariboru, Veleniku i t. d. Od osnivanja pa sve do 1918 potrošilo je društvo skoro 4 miliona predratnih kruna, a od oslobođenja do danas preko 12 milijuna dinara. Društvo još i sada deluje, iako mu je polje rada zbog teritorijalnih gubitaka na našu štetu znatno smanjeno. Ove godine društvo podiže na samoj austrijskoj granici, u selu Gradišče, novu školu, koja će stajati oko 350.000 din. Velikih zasluga stekao je za ovo društvo i pokojni dr. Gregor Jerjav. S društvom sv. Cirila i Metodija vezani su i poznati dogodaji u Ptuju, prilikom kongresa, koji su onda imali odjeka u burnim demonstracijama u Ljubljani, kada su poginuli Adamčić i Lunder, kao žrtve austrijskog terora. Kod Slovenaca bilo je pre rata društvo sv. Cirila i Metodija, u prenesenom smislu, nešto slično kao u predračnoj Srbiji Narodna odbrana.

300 godišnjica smrti Lope de Vega. Dne 27. avgusta 1635 umro je u Madridu najslavniji muž, pesnik i pisac Španije Lope Feliks de Vega Karpio, koji se još i danas ubraja među najveće pesnike i piske sveta. Lope de Vega bio je ne samo jedan od najtalentovanijih španskih književnika, nego — može se reći — i najplodovitiji književnik sveta uopće. Napisao je

preko 2000 pozorišnih komada, od toga 400 nabožne sadržine — od kojih je do danas potpuno sačuvanih 470 komada, — nadalje je napisao 19 episkih pesničkih zbirki, nebroj kraćih pesama, nekoliko romana i bezbroj priča i novela. Literarni historičari, koji se bave proučavanjem njegovih dela, kažu, da je napisao preko 21 milion stihova, što je svakako svetski rekord. Pri tome je on stvarao veoma lako i brzo — a da ipak u većini slučajeva nije tripti kvalitet njegovih dela. Imao je sjajan stil; stihovi su mu se radali ispod pera. Rodio se 25. novembra 1562 u Madridu. Njegov život bio je veoma buran. Godine 1627 napisao je delo o tragediji Marije Stuart, za koje mu je papa podelio počasni doktorat. Umro je kao asket u 73 godini života.

Razne kulturne vesti. U Moskvi, gde je boravio u poslednje vreme, umro je prošlih dana veliki i talentovani francuski pisac Anri Barbis. Bio mu je 62 godine. Napisao je: zbirku svojih prvih pesama pod naslovom »Naricaljke«; god. 1903 izšao je njegov prvi roman »Molioci«, a god. 1908 roman »Pakao«, u kojima se, kao i u zbirici noveli »Mi drugi«, još poznaje jak uticaj Zole. Za vreme rata borio se na frontu, gde je i napisao svoj čuveni roman »Oganj«, u kojem propagira pacifizam, prikazujući u jakim crtama grozot rata. I posle rata pisao je mnogo, ali su ga veoma okupirale i razne funkcije. Bio je generalni sekretar republikanskog saveza ratnika, sekretar internacionalne bivših ratnika, pokreća reviju »Svetlost« i t. d. Godine 1919 napisao je roman »Svetlost«, a docnije još nekoliko romana, od kojih valja spomenuti osobito »Nož medu zubima«. Postajao je sve tendencijiji i sve više se priklanjao komunistu, pa su mu poslednja dela gubila na literarnoj vrednosti.

U Valparaisu u južno - američkoj državi Čile, otvorio je prošlog meseca izložbu svojih slika na zemljač Roko Matjašić, rodon iz Pučića na Braču, koji je kao dvadesetgodišnji mladič otisao u Ameriku i tamo ostao. Najpre je radio kao radnik u Bolivijskoj, a posle je osećao u sebi talenat za slikanje i otisao je kasnije na umetničku akademiju u Santijago de Čile, gde je učio kod čuvenog majstora Gonzalesa. Zajedno s kolegama prve svoje radove izložio je 1920 te dobio drugu nagradu; prvu nije dobio nikо. Da se još upotpuni otisao je na daljnje studije u Pariz, a danas važi kao jedan od najboljih čilenskih slikara.

Ovih dana slavio je osamdesetgodišnjicu svog plodnog života prof. dr. Jindřich Vančura, poznati češki istoričar i prevodilac dela francuskog književnika i prijatelja našeg i češkoslovačkog naroda prof. A. Denija.

U Kumanovu podignuće se 46 m visoki spomenik izginulim ratnicima, koji su poginuli u okolini Kumanova u borbi za njegovo oslobođenje 1912 godine. Načrt spomenika izradio je poznati beogradski arhitekt brat Momir Korunović.

U 11 sati, pred Sokolskim domom »Karadorde« bratskog Sokolskog društva Varoš Topola, formirana je sokolska povorka, koja je na čelu sa svojom zastavom pošla na Oplenac. Brača Vojnović i Petrović, starešina i zam. starešine nosili su lep venac od lovorovog lišća. Stigavši na Oplenac, Sokoli su ušli u zadužbinsku crkvu punu naroda, koji je došao da se pokloni grobu svoga Kralja Ujedinitelja. Sa najvećim pjetanjem stupili su se Sokoli i narod u kriptu i prisli grobu svoga heroskog Kralja i Mučenika.

Provo je sveštenik održao kratak pomen za upokojenje duše, pa su braća Vojnović i Petrović položili na grob venac zahvalnosti, kojom je prilikom br. Vojnović održao prigodan govor, koji je učinio dubok utisak na sve prisutne.

Gospodin paroh zahvalio se s nekoliko biranih reči bratu Vojnoviću na lepotu i dirljivom govoru i svoj braći Sokolima što nisu žalili truda, da dodu i da se pokloni grobu Najvećega Kralja našeg. I toplim rečima, kroz plač, veliča dela Velikog Kralja — tvoreca Jugoslavije...

A posle, razgledovanje sv. hrama, pregledanje onih bezbrojnih i divnih venaca, tužnih uspomena i svečanih zaveta Velikom Pokojniku.

I pošli smo domovima svojim, zapojeni novom snagom i pouzdanjem za savesno vršenje svojih dužnosti prema Otadžbini, Kralju i Narodu. P. L.

Župa Celje

DOBOVA. — Okrožna prireditev. 4. avgusta smo imeli moralno dobro uspeho okrožno prireditev. Podprli so nam studi najzavednješi bratje iz Zagreba pod vodstvom okrožnog načelnika br. Vuksana. Tehnično je bila prireditev na višku, posebno odobravljena od strani občinstva pa je žela šestorica članova s kompozicijo »Hej trubač« s spremljavanjem doborskog sokolpevskega zboru, ki je brezhibno izvedel svojo nalogu. Na zaključku sta nas opozvala župska zastopnika br. Vukanin in br. Vajnhart. Nato je zaigrala godba iz Kapel državno himne, nakar je sledil mimohod in pozdrav vseh kategorij društvenemu praporu. Po nastopu se je razvila prosta zabava.

ZIDANI MOST. — Proslava 5 letnice obstoja zidanomškega Sokola. V nedelju, dne 4. avgusta t. l. je proslavilo Sokolsko društvo Zidani most ob lepotu vremenu i čestni udeležbi svojih 5. rojstnog društvenog leto in 4. telov. nastop. Takoj popoldne je pričelo prihajati na telovadni prostor Sokol in Sokolu naklonjeno občinstvo iz vseh strani. Više udeležbe je dosegla povorka, pri kateri je bilo v čestnem številu zastopano članstvo in ostalo občinstvo tukaj, in bližnjih sokolskih edinic, ki je ob 15.30 na čelu zidanomške železničarske godbe prikorakalo na lepotu pripravljen telovadni prostor. V povorki je bil zastopan tudi Radeški naraštajski prapor. Ob pričetku napovedane prireditev je domaći starosta br. Razpotnik Srečko izreklo dobrodošlico vsem pripadnikom Sokolstva in gostom ter v kratkem in skromnem govoru se spominjal naših dveh prvih Sokolov; blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. in mladega vladarja Petra II., nakar se je takoj pričelo z izvajanjem programa. Izvajanje telovadnih točk je spremljala železničarska zidanomška godba. Bilo je 12 točk in to: 1. »Venci« ženska deca Zidani most; 2. moška in ženska deca Radeč; 3. »Kosci, drvarji, perice« deca; 5. »Osmerica« Zidani most; 6. Moški naraštaj; 7. Ženski naraštaj; 8. Člani; 9. Članice; 10. »Orodno telovadbo«; 11. Vzorna vrsta iz Trbovelj; 12. Premagi iz Sv. Jedert ter posebno točko članic iz Sevnice. Pri izvajjanju telovadnih točk se je opazilo, da so se oddelki v unetu pripravljali. Navzoči gledalci so vajce zasledovali v vsem zanimanjem in burnim priznanjem ter nastopajoče nagradilo s prisrčnim odobravljanjem in vzklikanjem. Nastopilo je 78 članov, 55 članice, 56 moškega, 64 ženskega naraštaja in 97 deca. Posamezna društva so bila zastopana sledeče: Zidani most 60, Trbovelje 38, Hrastnik 13, Zagorje 20, Dol 12, Rim, toplice 23, Laško 10, Celje 5, Huda jama 15, Sv. Jedert 34, Radeč 51, Loka pri Zidu mostu 39, Sevnica 14, Boštanj 10; telovadceh in v velikim številom netelovadčega članstva in ostalega Sokolu naklonjenega občinstva. Po izčrpanih telovadnih točkah se je razvila narodna veselica zdržana s plesom.

Sokolu Zidani most je treba čestitati k taki manifestaciji, napredku in poštovljivosti, ko je kronano u uspehom ter je tudi zato moralni in gmotni uspeh razveseljiv.

Sletski plakati. Dati su u štampu veliki sletski plakati, te će skorih dana biti razaslati svim bratskim jedinicama, pa ih molimo da ih izvesu u svojim domovima i po varošima.

Župa Beograd

INDIJA. — Pohod Sokola na Oplenac. Dana 2 avgusta 1935. g. učinili su Sokoli Indiju pohod na Oplenac i počinili se seni Blaženopočivajućeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

Rezultati: Članovi, I skupina. Vrste: 1) Karlovac 4454 tačke od mogućih 5000, 2) Duga Resa sa 3981. Pojedinci: Kraševac, Črnomelj, 779 tačaka; 2) Bulat, 769; 3) Colnar, 730; 4) Sočec, 726; 5) Mačešić, 697 tačaka (svi Karlovac).

II. skupina. Vrste: 1) Plaški 2771, Jasenak 2049, 3) Tušilovic 1968, 4) Vojnić 957 tačaka. Pojedinci: 1) Kosanović 494; 2) Pešut M. 487 (oba Plaški); 3) Vučković G. 475 (Otok); 4) Grba D. (Plaški) 459; 5) Manojlović (Otok) 458 tačaka.

Članice. Pojedinke: 1) Mamula Dr. (Karlovac) 664; 2) Protić V. (Sr. Moravice) 634; 3) Bren Marija (Črnomelj) 609; 4) Horvat (Karlovac) 604; 5) Bren Marta (Črnomelj) 591 tačku.

Prenos glazbe i pojedinih rezultata zvučnicima a uzorni red takmičara i vrsta privuklo je dosta publike, koja je s velikim interesom promatrala takmičenja osobito na spravama.

Uspesi i rezultati bi bili svakako bolji da je još više takmičara pristupilo takmičenju. Utakmice je vodio župski načelnik br. Blažković. Tom.

KARLOVAC. — Akademija. U nedelju 18. avgusta u 8 sati uveče, održana je javna vežba s akademijom. Zbog hladnog i kišovitog vremena čitava takmičenja je prenešena s letnjeg vežbalista u dom. Akademiju je otvorio društveni starosta br. dr. Variola s kraćim govorom u kom je živim i određenim rečima upozorio na aktualnost i pravim smisao današnjeg Sokolstva i njegovog rada te pozvao braću da nastave što intenzivnijim radom.

Pomno izabrani i solidno uvežbani program uspeo je i bio je vanredno primljen. Kao prvu tačku odvežbali su članovi skladno i s puno muškog zama, župske proste vežbe. Članice su zatim odvežbale s puno gracioznosti, za akademiju malo preduge, župske proste vežbe. Nastup vrste članova na vratilu dokazao je, da iako nam se s izvesnih strana predbacuje zastarclost sprava, da ih publika ipak gleda da je se s njima oduševljava. To se očito pokazalo nakon nekih vežbi iako vrsta nije baš bila izjednačena. Ženski naraštaj u svom sastavu »Ritmika, gimnastika i ples« od »Iiprove« požnje je najveći uspeh večeri. Bilo je momenata kada su zadivljavale. Kovačev sastav »Veče na školju« izveli su članovi uz recitaciju i glazbu gramofonske ploče, koja je zbog zvučnika bila prejaka. Inače je sastav bio solidno uvežban te je upravo šteto da nije imao dekoraciju i efekte, koje sam po sebi traži. U dobrom tempu s velikim razumevanjem gibanja i glazbe odvežbala je jedna grupa članova i članica Triglav od Mudroga. Dali su više nego to sam sastav dozvoljava. Kod sastavljanja programa nije zaboravljeno na raznolikost točaka pa su čunjevi Burgerove i Sikste bili jedna od onih točaka koje su dokazale promišljenost priredivača. Nastup ćeće Tušilović u narodnoj nošnji s ovogodišnjim subotičkim prostim vežbama uneo je u program jednu naročitu život i promenu, a izvedene vežbe mogu im služiti na čast tim više što im je to prvi

takav nastup. Iako »Krug« od Mudroga nije izveden onako homogeno kao što bi možda trebalo ipak su članovi postigli uspeh, jer je sam sastav takav da se sviđa uvek i svakoj publici.

Akademiju je pokazala da se načelništvo s prednjačkim zborovima nalazi na ispravnom putu te da vodi računa o svim stvarima, koje Tiršev sistem zborog njegove svestranosti stavlju na prvo mesto.

Iza programa bio je ples. Tom.

GENERALSKI STOL. — Konstituisanje PO. 15. avgusta izvršeno je ponovno konstituisanje i podela rada u Prosvenom odboru. PO konstituisao se ovako: predsednik, prosvetar br. Joso Matešić, zamenik br. Vucelić Radić, tajnik br. Matešić Pero, novinar br. Matešić Joso, zapisničar br. Petrović Dušan, statističar br. Mitić Anton, referent za zdravstvo i narodno prosvetovanje br. Slavko Mohorić, knjižničar i gospodar br. Pero Matešić, referent za UO br. Vucelić Radić, referent za trezvenost ses. Brajković Zora, novinar i referent za štampu i novinske iševice br. Joso Matešić, referent za vežbače svih kategorija br. Matešić Pero, referent za društvene prirede ses. Brajković Zora, referent za socijalnu skrb i nar. odbranbeni otsek br. Mitić Anton.

Obrazovane su tri sekcije. Za prednjačku trezvenjačku sekciju izabrana je sestra Brajković Zora, članovi br. Petrović Dušan i Matešić Pero.

Pročelnik sekcije za zdravstvo br. Mohorić Slavko, članovi br. Matešić Joso i Mitić Anton.

Pročelnik sekcije za štampu br. Matešić Joso, članovi br. Vucelić Radić i Brajković Zora.

Vanredni član PO ostao je i dalje br. Josip Poslek, sada župnik u Lukovdolu.

(Vidi izveštaj na 4 stranici)

Prvi 14 dnevni pre-nacionalni tečaj za članice župe Osijek, održan od 21. jula do 3. avgusta o. g.

6 dnevni tečaj za vođnike i vođnice dece Sokolske župe Osijek, održan od 5 do 10 avgusta o. g.

ROSIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Zupa Novo mesto

TREBNJE. — Sokolski izlet k Sv. Križu pri Litiji. K Sv. Križu pri Litiji je pohitelo u nedelju 18. avgusta Sokolstvo Mirenske in Temeniške doline in to iz edinice: Mirna, ki je ta izlet organizirala, Št. Lovrenc, ki je prišel tja z vsemi oddelki in edinico Trebnje, Št. Rupert in Št. Janž s članstvom obeh kategorij. Številni vaščani so pričakovali došlo Sokolstvo, ki je po 16. uru poredilo pod cerkvio skromen telovadni nastop, ki ga je bodo okr. podnačelnik br. Zakrajšek Jože iz Mirne. Nastopili so člani, članice, m. naraščaj in najmlajša deca z letosnjimi sestavami, pa niso bile vse dobro izvajane. Pri nastopu je pozdravil zbrane vaščane in Sokolstvo starosta Mirenskega Sokola br. Lukaček Franc, nakar je prosvetar Trebnjega br. Dominiko Saša razložil bistvo Sokolstva in sokolske ideje poudarjajoč njegovo važno ulogo v naši državi. S tem propagandnim izletom je Mir. okrožje položilo temelje nove sokolske edinice, ki jo bomo kmalu pozdravili v svoji sredi. — V bodoče pa naj bo na takih izletih več sokolskih krovjev, ki jih tokrat ni bilo!

NOVO MESTO. — I. župni plavalni tečaj. Od 1. do 4. avgusta je žup. načelništvo priredilo v Novem mestu svoj I. plavalni tečaj ob udeležbi 15 bratov in sester iz 4 edinice. Največja je bila udeležba iz društva Novo mesto. Tečaj, ki se je vršil na Krki, je vodil br. Stepišnik. Uspehi so bili vidni. Škoda le, da je bilo zanimanje s strani žup. edinice tako majhno. V nedeljo 18. avgusta pa so se vrstile I. žup. plavalne tekme z lepimi rezultati. Žal, da pri nas še za to pa panoga ni pravega zanimanja, saj tako je kazala udeležba na tekma. Vendar — led je prebit in prihodnje leto bo že večji uspeh.

Okrožni zlet in tekme. Mirensko sokolsko okrožje slavi 8. septembra t. l. svoj prvi jubilej — 5 let obstoja in priredila na ta praznik pri br. edinici Št. Lovrenc svoj IV. okrožni zlet, ki bo združen s I. okrožnimi lahkoatletskimi tekmmi članov in članic. Člani bodo tekmovali v teku na 100 in 200 m, metih kroglike, diska in kopljja ter skoku v višino in daljino, članice pa v teku na 60 m, metih kroglike in kopljja ter obeh skokih. Ob zaključku tekem pa se vrši štafetni tek članov 4×100 m in članic 4×60 za prvenstvo okrožja. Da je za te tekme veliko zanimanje, je dokaz tu, ker je prijavljenih že preko 50 tekmovalcev(lk) iz vseh edinice M. S. O. Udeležba pa se gotovo tudi edinice izven okrožja tako, da bodo tekme prav zanimive. Vršile se bodo 8. septembra ob 1/28 uru na zletišču v Št. Lovrencu. Popoldne ob 15. uri pa bo istotam nastop s prav pestrim programom. Zato na ta okrožni zlet vabimo vse edinice M. S. O. in župe, kakor tudi Sokolstvo sosednjih bratskih žup.

Zupa Osijek

OSIJEK. — Župski tečaj za vodnike i vodnice dece. Sokolska župa Osijek priredila je 6-dnevni tečaj za vodnike i vodnice dece, koji se je odzrao u Osijeku od 5 do 10 avgusta 1935 g. U tečaj se je prijavilo 37 braće in sestara iz raznih jedinica ove župe, ali u tečaj je došlo svega 26, i to 9 braće in 17 sestara. Polaznici su bili iz ovih jedinica: Županija, Slav. Brod, Valpovo (2), Slav. Požega, Vinkovci, Dalj (2), Brod, Brdo, Sibinj (2), Knežev (2), Vukovar, Jalisavac, Šidki Banovci, Dakovo, Belo Brdo (3), Beli Manastir, Mirkovci, Reftala (3), Slav. Kobaš i Bar, Petrovo Selo.

Casovi su se održavali dnevno od 6 do 11 sati do podne i od 16 do 19 sati po podne, te je ukupno bilo 45 časova iz sledečih predmeta: metodika pouka telovežbe dece — 1 čas (br. Franjo Babić); sistematična telovežba, općenito — 2 časa (br. ing. Miloš Kvapil); sokolski sustav, pregled — 1 čas (br. Vlado Hodovski); rad sa sokolskim decom, teoretski — 1 čas (br. dr. Ćepinac Nikola); rad sa sokolskom decom, praktično — 2 časa (br. Ivo Marinčić); nagovori za decu, grada — 1 čas (br. dr. Ilija Mramić); dečja takmičenja in nastopi — 1 čas (br. Fr. Babić); fiziologija dečjeg tela in telovežbe — 3 časa (br. dr. Dimitrije Kozmar); telovežba mlade dece — 9 č. (br. Vl. Hodovski); telovežbeni igre in različnosti — 7 č. (br. Vl. Hudovski); proste strojne in vežbe na spravama — 4 č. (br. Fr. Babić); vežbe na spravama za stariju decu — 5 č. (br. Antun Marković) i jutarnji čas telovežbe — 6 č. (br. Vl. Hodovski, ss. Savadinoči Kovinka i Hrcog Bara) i skokovi in trčanja — 2 č. (br. Stane Hočvar).

Kod sestavljanja programa za tečaj imalo se na umu, da je to tečaj

specijalan i da polaznici trebaju da imaju več izvesno opće tehničko znanje. Zato su u program stavljeni samo specijalni predmeti, koji se tiču samo rada s decom. Ali svih polaznici nisu udovoljili tom zahtevu, jer nisu imali dovoljno ogrewnega znanja.

Od svih polaznika bilo je 14 vodnika i vodnica dece, 7 načelnika i načelnica in 5 ostalih bez prednjačke dužnosti. Zadnji naravski nisu imali nikakvog iskustva o vodenju dece. Po zanimanju je bilo: 13 učitelja in učiteljica, 7 domaćica, 1 lekar, 1 drž. načelnica in 4 obrtnika in trg. pomočnika.

Nastanba i prehrana bile su zajedničke. Zanimanje za predmete bilo je dobro, disciplina obzirom na starost i zanimanje tečajaca mogla je biti bolja.

Ovo je bio prvi ovakav tečaj naše župe, pa je bilo i malog iskustva u pogledu sastava rasporeda.

OSIJEK. — Župski prednjački tečaj za članice. Sokolska župa Osijek priredila je vremenu od 21. jula do 3. avgusta 1935 god. — 14-dnevni prednjački tečaj za članice. Tečaj je vodila s. Šepa Milica, članica Saveznog tehničkog odbora. Za tečaj su se prijavile 22 sestre, ali ih je došlo samo 13 i to iz ovih jedinica: Slav. Požega, Slav. Kobaš, Vinkovci, Županija, Mirkovci, Valpovo, Dalj, Slav. Brod, Petrijeveci, Andrijeveci, Vukovar, Branjin Vrh-Šećerana i Cerević (župa Novi Sad). Po zanimanju bile su: 6 kućanica, 3 učiteljice, 2 drž. načelnice, 2 obrtnice. Nastava je trajala dnevno od 6 do 11 sati do podne in 16 do 19 sati navečer, te je ukupno u celom tečaju bilo št. praktičnih št. teoretskih 112 časova. Vreme od obeda do 16 sati, kada je započela popodnevna nastava, upotrebljeno je za kupanje i plivanje na Dravi.

Program tečaja izrađen je na temelju programa za okružne prednjačke tečajeve, te je imao visinu početničkih tečajeva. Predmeti i broj časova bili su sledeći: sokolska misao — 3 sata (br. Marinčić Ivo); pregled sokolskog sustava — 2 s. (br. Vlado Hodovski); metodika sokolskog uzgoja i telovežbe — 5 s. (br. Vl. Hodovski); proste vežbe — 18 s. (br. Vl. Hodovski); vežbe na spravama — 4 s. (s. Milica Šepa); laka atletika — 6 s. (s. M. Šepa); telovežbeni igre — 6 s. (s. Bara Herceg); vežbe na spravama — 16 s. (s. M. Šepa); strojne vežbe — 6 s. (br. Vl. Hodovski); praktični vežbeni časovi — 28 s., ujutro bez sprava, a navečer pomoču sprava (s. M. Šepa); vrste vodilj. ss. Savadinoči Kovinka i Hrcog Bara; uredaj sprava — 1 s. (br. ing. Kvapil Miloš); historija Sokolstva i književnost — 3 s. (br. I. Marinčić); organizacija — 3 s. (br. Stepanov Radoje); tehnička statistika — 2 s. (br. ing. M. Kvapil); anatomija, fiziologija, higijena i prva pomoč — 5 s. (br. dr. Kozmar Dimitrije); narodna kola — 4 s. (br. Oton Janković).

Tečajke su imale zajedničku nastanbu i prehranu. Za red i disciplinu brinula se je s. Savadinoči. Disciplina u tečaju bila je vrlo dobra, isto tako su sestre pokazale mnogo zanimanja i marljivo pratile sva predavanja i vežbe tako, da s uspehom ovog tečaja možemo biti potpuno zadovoljni. Osudjujemo jedino slabio interesovanje jedinica, jer od 114 jedinica, koliko ih broji župa, poslale su u tečaj svoje članice samo njih 12 tim više, što je to prvi tečaj naše župe isključivo samo za članice. A znamo, da većina jedinica oskuđeva na prednjačicama. Svakako smo očekivali večji odziv.

DARDA. — Javna vežba. Sokolsko društvo Darda priredilo je 4 avgusta o. g. vrlo uspelo javnu vežbu. U prvoj tečaji nastupila su muška deca (24) u ovogodišnjim prostim vežbama. Prvu i drugu vežbu odvezbala su dosta neškodljivo, dok treću su vežbala sigurno i skladno, te su njome ostavila dobar utisak. Druga tačka bila je proste vežbe ženske dece (30), koje su odvezbale dobro. — U trećoj tački nastupio je muški naraštaj (29). Nastup i otstop, a tako isti vežbe su skladno odvezbene, ali ne posve lepo. Pokazuje se, da su ove ovogodišnje sletske proste vežbe preteške za naraštaj, naročito za naš u ovom kraju, где je naraštaj većinom početnički. Ženski naraštaj (22) vežbao je dobro. U petoj tački održano je medudruštveno takmičenje u skoku u vis s motkom. Nastupila su dva Osječana i tri Dardana, svi u lajkateletskim hlačicama. Takmičenje, kada je postalo najzanimljivije, pokvareno je i to usled toga, što se preplila letvica na stalcima, a rezerve nije bilo. Ovu okolnost trebalo je bezuvjetno predvideti. Skakalo se do 260 cm. Nije se znalo tko je pobednik i to je u nekoliko razočaralo publiku. U šestoj tečaji nastupile su 2 vrste članova na spravama: na krugovima i na konju (preskoci). Tačka je potpuno zadovoljila u svakom pogledu. Nastupi k spravama i od sprava oštiri i sigurni; sastav (na krugovima) dobri i ne predugački, te dobro i s lajkicom izvedeni. Preskoci preko konja izvedeni su s gipkošču i elegantno. U sedmoj tački članice (11) su odvezbale sletske proste vežbe s posve mašnjom sigurnočetu i lajkicom. U osmoy tački ponovno nastup na spravama i to: 2 vrste članova (na vratilu i razboju) i 1 vrsta ženske naraštaja domaćeg društva (na krugovima). I na razboju i na vratilu bilo je lepih, dobro sastavljenih i izvedenih sastava, te se ovom takom naraštaju pokazalo, da imamo, kako u Osijeku, tako u Baranji, odličnih vežbača. U devetoj tački nastupili su članovi seljačkih četa (15) u prostim vežbama. Vežbali su na brojanje i dobro. Nastup članova društava bio je siguran, dok vežbe nisu posve skladno odvezbene i to zbog toga, što je glazba prebrzo

svirala. Treća vežba počela se za jednu četvrtinu takta prerano vežbati, ali se to kod drugog ponavljanja ispravilo.

Na javnoj vežbi uzele su učešća ove jedinice: društva: Kneževi, Osijek Matica, Osijek Donji Grad, Branjin Vrh-Šećerana, Beli Manastir, Kneževi Vinogradi te četa Lug kao i domaće društvo.

Publike je bilo u dosta velikom broju. Organizacija čitave priredbe bila je na visini. Doček gostiju na vreme i s glazbom. Prolazi kroz selo u uzornom redu. Prehrana za one koji su pre podne došli, dobra. Vežbalište bilo je lepo uređeno i iskićene sa zelenilom i s narodnim trobojkama, te je davalo svečan izgled, kako dolikuje sokolskoj priredbi. Redateljska služba bila je dobra. Tačke su se brzo i bez zastoja odvijale jedna za drugom.

Glagza je bila društva Osijek Donji Grad. Imala je težak zadatak. Bila je na 2 dočeka na stanicu, te je tri puta svirajući prošla kroz selo. Zatim je svirala na generalnoj probi (pre podne) i na javnoj vežbi. Bila je izdržljiva.

Općenito javna vežba je potpuno uspela, te se njome doprinelo učvršćivanje Sokolstva u samom mestu, kao i u okolici, jer je publike bilo u lepotu broja i iz bliže okolice. Na javnoj vežbi opazila se još jedna lepa pojava, a to je, da su vežbači bili uredno obučeni, a zatim disciplinovani, kako za vreme samih nastupa, tako pre i posle njih. Na svima vežbačima opazila se dobra volja, da doprinesu svojim ličnim udelom uspehu čitave priredbe. I ista je uspela. Ovakove uspele javne vežbe ostavljaju trajne utiske i učvršćuju nas u sokolskim redovima.

Bratski i srdačni dočeci, te vedra raspoloženja preko čitavog dana domaćeg vodstva, dali su svima gostima osećaj, da se nalaze u bratskom kružu, među svojom sokolskom braćom. Sokolsko društvo Darda pokazalo je ovom javnom vežbom, da je na visini, da se danas nalazi u dobrim rukama, i da radi. Ako ustaje u ovome radu, društvo Darda nameće se sveti zadatak, da kao i nekad u svome početku, igra važnu ulogu na učvršćivanju i širenju Sokolstva u ovome kraju.

B. S.

Zupa Sušak - Rijeka

CRKVENICA. — Tečaj sokolske gimnastike. Kao svake, tako i ove godine u vremenu vel. školskih praznika okupio je naš sokolski radnik br. Dušan M. Bogunović, ban. škol. nadzornik iz Zagreba jednu oveči grupu učitelja-Sokola iz cele naše Otadžbine. S njima je br. Bogunović održao tečaj sokolske gimnastike, odobrenjem Ministarstva prosvete, u Crkvenici na našem plavom Jadranu, te je tako spojio ugodno s korisnim, — a imajući u vidu moralnu pomoč, koju treba konstantno proužati aktivnim učiteljima-sokolskim

radnicima, kako bi bili što produktivniji na polju fizičkog vaspitanja naše sokolske omladine.

Tečaj je trajao od 25 VII do 22 VIII t. g. Organizovalo ga je Jug. udruženje, sekcija za Savsku banovinu. Tečaj je imao tri smera i to: osnovni, produžni i završni. Polaznika je bilo 31. Od toga 9 učitelja; 22 učiteljice. U osnovnom tečaju bilo je 17, u produžnom 10, a u završnom 4 polaznika. Radilo se je samo pre podne, a posle podne neobavezno plivanje, veslanje, skakanje, vaterpolo-igranje. U tečaju je vladala potrebna disciplina. Bilo je više predavača raznih struka. Na koncu tečaja održana je akademija, koja je uspela u svakom pogledu.

Stručni voda bio nam je naš agilni brat Bogunović Dušan, koji je več dugi niz godina voda učitelja-vodnika na polju fizičkog vaspitanja naroda.

MALINSKA. — Akademija. Dne 11 avgusta priredilo je naš društvo na otvorenom uspelu akademiju, trećog leta, pred brojnim kupališnim gostima, od kojih su većinom braća Česi, oduševljeni poklonici Sokolstva i sokolske ideje.

Akademiju je otvorio društveni prosvetar br. M. Radić, istaknuvši ciljeve akademije, pozdravio srdičeno kupališne goste, jugoslavensku i českoslovačku braću.

Program akademije bio je obilan — od 11 tačaka — i zanimiv.

Nastupile su sve muške i ženske kategorije vežbača, s lepim uspehom.

Brojni kupališni gosti pratili su sa zanimanjem i odobravanjem sve vežbe, a pogotovo kada su Sokolice nastupile u narodnoj nošnji.

Akademija je završena s lepim i moralnim i materijalnim uspehom.

Pitanje gradnje doma. 18 avgusta održana je izvanredna glavna skupština na našem društva, da odluči nešto konkretno o gorućem pitanju gradnje doma.

Bez svog ma i čednog doma i krovova, društvo ne može da uspešno napreduje. Kako se za sada, radi novčane krize i teških privrednih prilika, ne može pomicati na gradnju doma u većem stilu, izvanredna glavna skupština je zaključila da se za sada, pre neškodljivica s nužnim nuzprostorijama. U tom cilju započelo se među braćom s upisivanjem beskamatnog zajma i sabiranjem dobrovoljnijih prinosova u novcu i radnji. Upisivanje se nastavlja i mi se povdano nadamo, da će naše društvo, svesno svoje važnosti na ovoj izloženoj točki, doći u dogledno doba konačno do svog za prvi početak ma i čednog krova.

S upisivanjem se nastavlja i mi se povdano nadamo, da će naše društvo, svesno svoje važnosti na ovoj izloženoj točki, doći u dogledno doba konačno do svog za prvi početak ma i čednog krova.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani

registrovana zadruga s ograničenim jamstvom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvadjanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspšrčava tiskalice, knjige i bro